

VALTIONTALouden RAHOITUSLASKELMA

1 Yleistä

Valtiontalouden rahoituslaskelma laaditaan rahavirtalaskelman muotoon. Se on valtion tuotto- ja kululaskelmaa sekä valtion tasetta täydentävä laskelma, jossa esitetään raportointikauden rahan lähteet ja käyttö. Rahavirtalaskelma laaditaan yhdistelemällä talousarvion ja talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen (jäljempänä rahasto) keskuskirjanpidon tietokannassa olevat liikekirjanpidon tilítiedot. Laskelmalla esitetään erikseen talousarvion talous, rahastotalous sekä näiden eliminoitu yhdistelmä. Yhdistelyssä eliminoidaan sekä talousarvion sisäiset tapahtumat että talousarvion ja rahastotalouden väliset tapahtumat ja näiden keskinäiset saamiset ja velat.

Laskelma jakautuu oman toiminnan, siirtotalouden, investointien ja rahoituksen rahavirtojen kuvaamiseen. Kussakin osiossa on esitetty osioon kuuluvat rahan lähteet ja käyttö niin, että lopputuloksena on osioon kuuluvien toimintojen synnyttämä rahavirta (rahajäämä). Kaikkien osioiden rahavirtojen summana saadaan laskelman viimeisellä rivillä esitetty raportointikauden likvidien varojen muutos.

Rahoituslaskelma on osa Valtiokonttorin julkaisemaa Valtiontalouden kuukausitiedotetta. Tiedotteen muut osat ovat: talousarvion tasapaino, talousarvion tulot, valtion tuotto- ja kululaskelma, siirtotalouden tuotot ja kulut sekä valtion tase. Rahoituslaskelman perusteella laaditaan kuvaukset valtiontalouden tasapainosta, rahoituseristä ja likvideistä varoista.

Valtion tuotto- ja kululaskelma sisältää toteutuneet tuotot ja kulut sekä niiden erotuksen (tuotto-/kulujäämä). Valtion tase sisältää raportointiajankohdan varat sekä niiden rahoituksen (oma ja vieras pääoma). Valtiontalouden rahoituslaskelma sisältää kassaanmaksut ja kassastamaksut sekä niiden erotuksena likvidien varojen muutoksen. Valtiontalouden kuukausitiedotteella olevat laskelmat sisältävät ko. kuukauteen asti tilikauden kumulatiiviset tapahtumat. Vertailutietona esitetään edellisen vuoden tiedot vastaavalta ajalta. Taseen, rahoituserien ja likvidien varojen osalta esitetään edellisen vuoden tilinpäätöstiedot.

2 Rahoituslaskelman sisältö

Rahoituslaskelma laaditaan olennaisilta osin maksuperusteisesti eli mm. tuloihin ja menoisiin liittyvät saamisten ja velkojen muutokset kohdistetaan siltä osin, kuin se kirjanpidosta saatavien tietojen perusteella on mahdollista, niihin eriin, joita suoriteperusteella kirjattaessa ne ovat syntyneet. Seuraavassa esitetään kullakin laskelman rivillä raportoitavan erän sisältö ja luonne.

OMA TOIMINTA:	
Tulo- ja varallisuusverotulot:	Tälle riville poimitaan valtion tulo- ja varallisuusverot.
Arvonlisäverotulot:	Tälle riville poimitaan arvonlisäverotulot ja kunnilta takaisin perittävät arvonlisäveropalautukset. Niitä oikaistaan rahastojen arvonlisäverosaamisten muutoksilla.
Muut vero- ja maksutulot:	Tälle riville poimitaan muut liikevaihdon perusteella kertyvät verot, valmisteverot, tuontiverot sekä veronluonteiset maksut ja sakkotulot. Niitä oikaistaan tullisaatavien muutoksilla.
Palvelujen myynti, vuokrat, käyttökorvaukset ja muut toiminnan tulot:	Tälle riville poimitaan suoriteperusteella kirjatut maksullisen toiminnan tulot, vuokratulot, sähkö- ja vesimaksutulot sekä yhteistoiminnan tulot. Tälle riville poimitaan myös työntekijöiden maksamat eläkevakuutusten ja työttömyysvakuutusten omavastuuosuudet Valtion eläkerahastolle. Tälle riville poimitaan myös saadut vahinkovakuutus- ja muut vahingonkorvaukset. Edellä mainittuja eriä oikaistaan myyntisaamisten ja muiden siirtosaamisten muutoksilla. (Myyntiin arvonlisävero poimitaan riville Arvonlisäverotulot.)
Korkotulot ja voiton tuloutukset:	Tälle riville poimitaan suoriteperustetta vastaavalla tavalla kirjatut korkotulot, osinkotulot sekä valtion liikelaitosten voiton tuloutukset. Niitä oikaistaan korkosaamisten muutoksilla.
Tavaroiden ja palvelujen ostomenot:	Tälle riville poimitaan suoriteperusteella kirjatut tavaroiden ja palvelujen ostomenot, vuokrat, käyttöoikeusmaksut sekä vahinkovakuutusmaksut. Riville poimitaan myös kaikki arvonlisäveromenot. Näitä eriä oikaistaan ostovelkojen, varastojen ja matkaennakoiden muutoksilla.
Henkilöstömenot:	Tälle riville poimitaan suoriteperusteella kirjatut palkat sekä niihin liittyvät sosiaaliturvamaksut ja lakisääteiset vakuutusmaksut. Niitä oikaistaan lomapalkkavelan ja henkilösivumenoihin liittyvien velkojen muutoksilla sekä tilittämättömien, palkasta pidettävien työntekijäosuuksien (ennakonpidätys, eläkemaksu, työttömyysvakuutusmaksu yms.) ja ulosottojen muutoksilla.
Muut menot:	Tälle riville poimitaan maksetut vahingon- ja muut korvaukset sekä maksetut jäsenmaksut kotimaahan ja ulkomaille lukuun ottamatta EU:n jäsenmaksuja, jotka poimitaan riville Tulonsiirrot ulkomaille. Riville poimitaan myös valtion maksamat kiinteistö- ja muut verot, jotka maksetaan kunnille sekä muut pakolliset maksut. Tälle riville poimitaan myös talousarvion ja rahastotalouden väliset tapahtumat, jotka poiminnan lopputuloksena eliminoituvat.
Maksetut eläkkeet:	Tälle riville poimitaan palveluksesta eronneille henkilöille maksetut eläkkeet.
Valtionvelan korkomenot:	Tälle riville poimitaan suoriteperustetta vastaavalla tavalla kirjatut korkomenot, valtionvelkaan liittyvät realisoituneet kurssierot, emissio- ja pääomaerot sekä SWAP-maksut. Niitä oikaistaan korkovelkojen ja emissioerojen muutoksilla sekä joukkovelkakirjalainojen emissiovoittojen jaksottamisessa laina-ajalle syntyvien pitkäaikaisen siirtosaamisten muutoksilla.

SIIRTOTALOUS:	
Siirtotalouden tulot:	Tälle riville poimitaan valtion saamat tulonsiirron luonteiset tulot. (Rahastoilta saadut tulonsiirrot poimitaan riville Muut menot.)
Tulonsiirrot kunnille:	Tälle riville poimitaan valtionavut sekä valtionosuudet ja -avustukset kuntien ja kuntayhtymien menoihin.
Tulonsiirrot elinkeinoelämälle:	Tälle riville poimitaan avustukset, tuet ja pääomansiirrot elinkeinoelämälle sekä rahoitus- ja vakuutuslaitoksille.
Tulonsiirrot kotitalouksille:	Tälle riville poimitaan tulonsiirrot kotitalouksille. Tälle riville poimitaan myös valtion maksamat tulonsiirrot Kansaneläkelaitokselle ja muille sosiaaliturvarahastoille. Näitä ovat mm. valtionosuudet sairausvakuutus- ja kansaneläkemenosta.
Muut tulonsiirrot kotimaahan:	Tälle riville poimitaan annetut avustukset ja korvaukset sekä siirrot voittoa tavoittelemattomille yhteisöille. Niitä oikaistaan ennakkoon annettujen avustusten ja korvausten muutoksilla.
Tulonsiirrot ulkomaille:	Tälle riville poimitaan maksut Euroopan unionille sekä kehitysavut ja maksuosuudet kansainvälisille järjestöille. (Tälle riville ei poimita järjestöille maksettavia jäsenmaksuja, vaan ne poimitaan riville Muut menot.)
INVESTOINNIT:	
Käyttöomaisuusinvestoinnit:	Tälle riville poimitaan suoriteperusteiset nettoinvestoinnit käyttö- ja kansallisomaisuuteen. Niitä oikaistaan poistoilla sekä sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistoilla ja käyttöomaisuuden ennakkomaksujen muutoksilla. Tälle riville poimitaan myös riville Käyttöomaisuusinvestoinnit kuuluvan käyttöomaisuuden myyntitappiot.
Käyttöomaisuuden myyntivoitot:	Tälle riville poimitaan riville Käyttöomaisuusinvestoinnit kuuluvan käyttöomaisuuden myyntivoitot.
Sijoitukset arvopapereihin:	Tälle riville poimitaan nettomääräiset sijoitukset sellaisiin joukkovelkakirjalainoihin, joita ei lueta likvideihin varoihin. Riville poimitaan myös sijoitukset osakkeisiin ja osuuksiin sekä liikelaitosten hankintamenojen muutos. Niitä oikaistaan sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistoilla, tehtyjen arvonkorotusten muutoksilla sekä ja kiinteistöosakkeiden ja muiden osakkeiden myyntitappioilla.
Sijoitusten myyntivoitot:	Tälle riville poimitaan riville Sijoitukset arvopapereihin kuuluvien arvopapereiden myyntivoitot.
Annetut lainat:	Tälle riville poimitaan valtion antamien lainojen lisäys ml. lainoihin liittyvät emissioerot.
Annettujen lainojen takaisinmaksut:	Tälle riville poimitaan valtion antamien lainojen takaisinmaksut.

RAHOITUS:	
Valtionvelan nettomuutos:	Tälle riville poimitaan Valtiokonttorin hoidossa olevan valtionvelan nimellisarvon nettomuutos. Sitä oikaistaan realisoitumattomien arvostuserien muutoksilla, kuten realisoitumattomilla kurssivoitoilla ja -tappioilla sekä emissiotappioilla.
Muun velan nettomuutos:	Tälle riville poimitaan valtion hallussa olevien vieraiden varojen, kuten EU:lle tilitettävien maksujen ja muille veronsaajatahoille tilitettävien verojen sekä valtion saamien ennakkomaksujen nettomuutos. Tälle riville poimitaan käsitteeseen valtionvelka sisällyttämättömien velkojen nettomuutos. Nämä velat ovat muiden kuin Valtiokonttorin hoidossa.
LIKVIDIEN VAROJEN MUUTOS:	Erä lasketaan edellä olevien erien yhteenlaskulla.

3 Valtiontalouden tasapaino

Valtiontalouden tasapainolaskelmalla esitetään rahoituslaskelman rivit ryhmiteltyinä tuloihin, menoihin, sijoituksiin ja velkaan. Laskelman välisummista saadaan tulojen ja menojen erotuksen ja rahoitustarpeen kuvaajat. (Kuvio Valtiontalouden tulot ja menot sekä kuvio Valtiontalouden tasapaino)

4 Rahoituserät

Rahoituserät-aulukossa eritellään valtionvelka euromääräiseen ja valuuttamääräiseen velkaan. Siitä vähennetään tai siihen lisätään realisoitumattomat kurssierot, jolloin saadaan nimellisarvoinen valtionvelka. Luku vastaa Valtiokonttorin Rahoitus-toimialan ilmoittamaa valtionvelan määrää. Lisäksi taulukossa on tieto muun velan määrästä. Sen jälkeen taulukossa esitetään rahoituserien muutos yhteensä, joka vastaa rahoituslaskelman rahoituksen rahavirtaa. Valtionvelka esitetään myös kuviossa. (Kuvio Valtionvelka)

5 Likvidit varat

Likvidit varat esitetään myös erillisellä taulukolla, jossa ne eritellään lyhytaikaisiin sijoituksiin, pankkitileihin ja käteiskassaan ml. vieraat varat. Taulukossa esitetään raportointikuukauden loppusaldo ja sen vertailutietona edellisen vuoden tilinpäätöksen loppusaldo. Taulukon tiedot poimitaan seuraavasti:

Lyhytaikaiset sijoitukset:	Tälle riville poimitaan kassavarojen sijoitusten sekä likvideiksi varoiksi luettavien joukkovelkakirjalainasijoitusten loppusaldot.
Pankkitilit ja käteiskassat:	Tälle riville poimitaan valtion shekki- ja valuuttatilien, maksuliiketilien sekä virastojen käteiskassojen loppusaldot. Lisäksi tälle riville poimitaan valtion hoitoon jätettyjen vieraiden varojen loppusaldot.

Likvidit varat -taulukoon liittyy likvidien varojen kuvaaja (Kuvio Likvidit varat).